

به نام خداوند بخشنده مهربان

گزارش پیش‌بینی توازن انرژی و پروتئین مورد نیاز دام‌ها

در استان سیستان و بلوچستان و کاربرد آن

در مدیریت مواد خوراکی و پرورش دام

بخش تحقیقات مدیریت پرورش دام و طیور، مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور

تهیه کننده: حسین غلامی

بهار ۱۳۹۹

چکیده:

توجه به این واقعیت که تغذیه حدود ۷۵ درصد هزینه تولیدات دامی را شامل می‌شود، برای توسعه دامپروری در هر منطقه شناخت ظرفیت مواد خوراکی برای تامین انرژی و مواد مغذی مورد نیاز جمعیت دامی از ضروریات است. این تحقیق بنا به ضرورت و به عنوان مقدمه ای برای طرح توسعه گاو سیستانی (نشخوارکنندگان) با همکاری مراکز مرتبط با دام در استان سیستان و بلوچستان و در موسسه تحقیقات علوم دامی کشور انجام شد. منابع غذایی دام موجود، شامل دانه غلات، گیاهان علوفه‌ای، بقایا یا محصولات فرعی کشاورزی، علوفه مراتع و علوفه های باغی می‌باشند. برای تعیین ارزش غذایی این مواد خوراکی از کتاب مرجع "جداول ترکیبات مغذی خوراکی‌های دام ایران" و گزارشات استانی و ملی و در صورت فقدان اطلاعات از منابع بین المللی مانند جداول مواد خوراکی سایر کشورها مانند NRC یا سایت feedipedia استفاده شد. تعداد دام‌های استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۷، برابر ۱۳۴۹۰۲۶ رأس گوسفند، ۱۴۲۹۰۸۰ رأس بز، ۱۹۴۳۶ رأس گاو اصیل، ۲۸۰۳۸ رأس گاو دورگ، ۱۰۶۲۲۴ رأس گاو بومی و حدود ۱۲۷۳۰۴ رأس (نفر) گاو میش، شتر و تک سمیان بود. برای تامین نیازهای انرژی و پروتئین خام دام‌های استان در این سال، حدود ۱۲۸۸۲۷۴ تن ماده خشک، ۱۳۹۷۵۷ تن پروتئین خام و ۲۵۱۶ میلیون مگا کالری انرژی قابل متابولیسم مورد نیاز است. در استان سالیانه حدود ۱۹۲ هزار تن کمبود مواد خوراکی بر اساس ماده خشک وجود دارد، این مقدار ماده خشک باید بتواند، حدود ۴۰ هزار تن پروتئین خام و ۳۸۷ میلیون مگا کالری انرژی قابل متابولیسم را تامین کند. به صورت تئوری و ریاضی، ۱۹۲ هزار تن ماده خشک مواد خوراکی باید دارای حدود ۲۱ در صد پروتئین خام و ۲/۰۲ مگا کالری در کیلو گرم انرژی قابل متابولیسم باشند تا توازن بین نیاز دام‌ها و مواد خوراکی تامین شود. نتیجه آن که در این استان کمبود مواد خوراکی اعم از علوفه و کنساتره و مواد مغذی انرژی و پروتئین وجود دارد و کمبود پروتئین خام خیلی مشهود است این کمبودها باعث می‌شوند که دام ظرفیت نهایی ژنتیکی خود را نشان ندهد. پیشنهاد می‌شود برای تامین کمبودها، میتوان از شهرستانهای که مازاد وجود دارد به دیگر شهرستانهای استان صادرات مواد خوراکی صورت گیرد، به کیفیت مواد خوراکی تولید شده در استان به خصوص مواد خوراکی با پروتئین خام بالا توجه ویژه شود و در بخش واردات مواد خوراکی به استان منابع خوراکی با پروتئین بالا در اولویت‌ها قرار گیرد. تامین مواد خوراکی به استان از استانهای همجوار که مازاد دارند و یا از کشورهای همسایه به شکل فیزیکی پلت یا بلوک مورد مطالعه قرار گیرد.

